

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 665/2023
30.05.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Марине Милановић и Весне Станковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Драгица Бркић, адвокат из ..., против туженог ЈКП „Водовод Шабац“, кога заступа пуномоћник Светлана Жабаљац, адвокат из ..., ради поништаја решења, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1451/22 од 26.09.2022. године, у седници одржаној 30.05.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1451/22 од 26.09.2022. године и пресуда Основног суда у Шапцу П1 189/21 од 08.12.2021. године тако што се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев којим је тужилац тражио да се утврди да је засновао радни однос на неодређено време код туженог дана 02.03.2020. године по основу Анекса 1 уговора о раду број .../... од 02.03.2020. године, да се поништи као незаконито решење туженог број ... од 01.03.2021. године на основу којег је тужиоцу престао радни однос дана 01.03.2021. године и да тужиоца врати на рад, као и да му накнади трошкове парничног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом накнади трошкове ревизијског поступка од 45.500,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Шапцу П1 189/21 од 08.12.2021. године, ставом првим изреке, утврђено је да је тужилац засновао радни однос на неодређено време код туженог 02.03.2020. године по основу Анекса број 1 уговора о раду број .../... од 02.03.2020. године. Ставом другим изреке, поништено је као незаконито решење туженог од 01.03.2021. године на основу којег је тужиоцу престао радни однос 01.03.2021. године и обавезан тужени да тужиоца врати на рад. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове поступка од 62.250,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1451/22 од 26.09.2022. године, жалба туженог је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену, ревизију је благовремено изјавио тужени због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану одлуку на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23), Врховни суд је утврдио да је ревизија туженог основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка предвиђена одредбом члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је са туженим закључио Уговор о раду 01.03.2018. године којим је засновао радни однос на одређено време у трајању од две године на радном месту „...“. Анексом број 1 уговора о раду од 02.03.2020. године измењен је члан 3. наведеног уговора тако што је продужено трајање уговора на период од још 12 месеци. Решењем туженог од 01.03.2021. године тужиоцу је престао радни због истека рока на који је заснован. Имајући у виду овако утврђено чињенично стање, нижестепени судови су закључили да је тужилац у периоду од 02.03.2018. године до 01.03.2021. године радио код туженог по основу уговора о раду на одређено време у периоду од три године непрекидно и обављао истоврсне послове за које је примао зараду, те да су се на овај начин створили услови за прерастање радног односа на одређено време у радни однос на неодређено време сходно одредби члана 37. Закона о раду. Као последицу преображаја радног односа нижестепени судови су поништили оспорено решење о престанку радног односа и обавезали туженог да тужиоца врати на рад.

Основано се ревизијом туженог указује да судови нису правилно применили материјално право када су усвојили тужбени захтев.

Према налажењу Врховног суда, погрешно су судови оценили да су у конкретном случају испуњени услови за преображај радног односа, а да се одредбе о забрани заснивања радног односа, прописане Законом о буџетском систему, не односе на конкретну ситуацију.

Одредбом члана 37. став 1. Закона о раду, прописано је да уговор о раду може да се закључи на одређено време за заснивање радног односа чије је трајање унапред одређено објективним разлозима који су оправдани роком или извршењем одређеног посла или наступањем одређеног догађаја за време трајања тих потреба. Ставом два истог члана, предвиђено је да послодавац може закључити један, или више уговора о раду из става 1. овог члана на основу којих се радни однос са истим запосленим заснива за период који, са прекидима, или без прекида, не може бити дужи од 24 месеца. Ставом шест наведеног члана 37, предвиђено је да ако је уговор о раду на одређено време закључен супротно одредбама овог закона, или ако запослени остане да ради код послодавца најмање пет дана по истеку времена за које је уговор закључен, сматра се да је радни однос заснован на неодређено време.

Одредбом члана 27е став 34. Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“ број 108/13...72/19), прописано је да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упразњених

радних места до 31.12.2020. године. Чланом 105. истог закона, прописано је да ако су одредбе других закона односно прописа, у супротности са овим законом, примењују се одредбе овог закона.

По оцени Врховног суда, а супротно ставу у нижестепеним одлукама, норме Закона о буџетском систему су *lex specialis* и дерогирају норме Закона о раду (у конкретном случају одредбу члана 37.), што произлази из члана 105. Закона о буџетском систему. Дакле, код запослених у јавном сектору (на које се примењује Закон о буџетском систему) од 01.01.2014. године па надаље не постоји могућност преображаја радног односа са одређеног на неодређено време, с обзиром да је члан 37. Закона о раду супротан члану 27е Закона о буџетском систему. Прописи којима се ограничава број запослених на неодређено време су императивног карактера, а нарочито у односу на одредбе Закона о раду, јер је у питању послодавац код кога је запошљавање регулисано принудним прописима. Следом наведеног, погрешан је закључак нижестепених судова да се одредбе Закона о буџетском систему и његове ограничавајуће норме не односе на конкретан случај, с обзиром да је у питању регулисање прерастања радног односа на одређено време у радни однос на неодређено време применом материјалног права, што је у конкретном случају Закон о раду, као и да се Закон о буџетском систему односи искључиво на заснивање радног односа, а не и на преображај.

У конкретном случају, на туженог као корисника јавних средстава морају се применити одредбе Закона о буџетском систему, па како је тужилац засновао радни однос на одређено време када је Закон о буџетском систему из децембра 2013. године већ ступио на снагу и истим забрањено запошљавање нових лица, осим у изузетним случајевима (уз сагласност надлежног органа Владе), то тужилац није могао да заснује радни однос на неодређено време 02.03.2020. године, како је тражио постављеним тужбеним захтевом, нити 02.03.2021. године истеком 24 месеца сходно члану 37. Закона о раду. Са тим у вези, погрешан је закључак судова да се тужилац не може сматрати „новим лицем“ јер он не тражи заснивање радног односа већ утврђивање постојећег радног односа на неодређено време. Следом наведеног, законито је решење од 01.03.2021. године којим је само констатовано да је тужиоцу престао радни однос због истека рока на који је заснован, јер исто има само деклараторни карактер.

Како је неоснован тужбени захтев за поништај решења о престанку радног односа, то је одбијен и захтев тужиоца за враћање на рад, с обзиром на акцесорни карактер тог захтева.

С обзиром на изложено, Врховни суд је одлучио као у изреци применом одредбе члана 416. став 1. ЗПП.

Имајући у виду да је тужени у поступку по ревизији успео досуђени су му тражени и опредељени трошкови ревизијског поступка и то: за састав ревизије 33.000,00 динара према важећој АТ и трошкови судских такси за ревизију 5.000,00 динара и одлуку по ревизији 7.500,00 динара према Закону о судским таксама, применом одредбе члана 165. у вези члана 153. ЗПП.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић,с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**